GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. kr. 15., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., Inseracyę opłacają od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 77. Czwartek 4. kwietnia 1850. Rok bieżący gazety 39.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 2. kwietnia. Jego Excelencya szef kraju nadał opróżnioną posadę gubernialnego koncepisty gubernialnemu praktykantowi konceptowemu Franciszkowi kawalerowi Milbacher.

Z c. k. prezydyum krajowego.

Lwów, 24. marca. C. k. rząd obwodowy w Bernie przesłał c. k. galicyjskiemu gubernium kwotę 2złr. 20k. jako dodatkową składkę dla pogorzelców Brodzkich.

Przesełając tę kwotę na miejsce przeznaczenia oświadcza się niniejszem publiczne podziękowanie.

Lwów, 27. marca. C. k. rząd obwodowy w Bernie przesłał gubernium krajowemu na rzecz pogorzelców Brodzkich kwotę 180 złr. 56kr. m. k. uzbieraną ze składek w Archydyecezyi Ołomunieckiej.

Ten dar szlachetny podaje się do wiadomości publicznej.

Lwów, 27. marca. C. k. iliryjskie Namiestnictwo w Lublanie przesłało galicyjskiemu gubernium pod d. 8. lutego 1850 r. na rzecz pogorzelców Brodzkich uzbieraną przez magistrat miasta Lublany w drodze składek kwotę pięciu złr. i 48 $^{2}/_{4}$ kr. m. k.

Przesełając ten dar szlachetny na miejsce przeznaczenia oświadcza się niniejszem publiczne podziękowanie.

Lwów, 27. marca. Były urząd obwodowy O. M. B. przesłał kwotę 1złr. 48kr. dla wsparcia pogorzelców Brodzkich.

Ten szlachetny dar podaje się do wiadomości publicznej.

Lwów, 26. marca. Gmina Zapytów należąca do dominium Jaryczowa, odstąpiła na korzyść publicznego skarbu należące się jej za odstawione naturalia podczas marszu cesar. rosyjskiego wojska wynagrodzenie w kwocie 79 złr. 59$^{3}/_{4}$kr. m. k.

Zachęcone tym przykładem uczyniły toż samo gminy Podliska i Stary Jaryczow, pierwszej z nich należało się z powyższego powodu wynagrodzenie 14złr 2$^{2}/_{4}$kr. m. k., a drugiej 50złr. 4kr.

Prezydyum krajowe poczytuje sobie za miły obowiązek wyrazić niniejszem publicznie rzeczonym gminom za te dary i okazany przezto patryotyzm podziękę rządu.

Sprawy krajowe.

Lwów, 1. kwietnia. Znana z dobroczynności Pani Lane Ornstein poświęciła dla tutejszego c. k. wychowawczego zakładu żołnierskich chłopców pięćdziesiąt reńskich m. k., a dla tutejszego izraelickiego szpitalu podobnież pięćdziesiąt reńskich m. k.

Lwowski magistrat, który te kwoty przesłał swojemu przeznaczeniu, oświadcza niniejszem Pani Lane publicznie swoją podziękę.

(Wiadomości bieżące z Wiednia.)

Wiedeń, 29. marca. Ministeryum postanowiło, aby c. k. żandarmeryi równie jak straży finansowej przy odstawieniu deserterów wypłacano całą wojskową nagrodę bez odciągnienia kosztów transportu lub innych.

Ministeryum oświecenia postanowiło, aby uczniowi tylko wtedy odmówiono przyjęcia na prawa, jeżeli w takim przedmiocie nauk przygotowawczych otrzymał złą klasę, który jako bezpośrednio przygotowawczy jest potrzebny i dla nauk prawniczych ważny.

Na przedłożone zapytania postanowiło ministeryum, że pod nazwą: „podróżujący“ rozumiane są wszystkie osoby, które w danych okolicznościach na inne miejsce się udają lub z innego miejsca przybywają, a którym ku tej zmianie miejsc potrzebne są paszporta lub inne świadectwa upoważniające. Furmanów, wioślarzy, drażników i ludzi zatrudnionych przy transportowaniu towarów nienależy liczyć pomiędzy podróżujących. (Ll.)

(Kurs wiédeński z 30. marca 1850.)

Obligacye długu pańs. 5% — 92$^{1}/_{8}$; 4$^{1}/_{2}$% — 81$^{5}/_{8}$; 4% — 72; 2$^{1}/_{2}$% — 48$^{1}/_{2}$. Akcye bank. 1072. Losy z 1834 r. 163; z 1839 r. 105$^{3}/_{4}$. Akcye kolei półn. 106$^{3}/_{4}$.

Ameryka.

(Zagajenie izb brazylijskich.)

Rio-Janeiro. Cesarz Don Pedro zagaił dnia 1. stycznia izby brazylijskie. Wspomniawszy w mowie od tronu o zasługach gwardyi narodowej, armii i marynarki położonych dla kraju przy pokonaniu rozruchów, które wybuchły w prowincyi Fernambuk, oznajmił Cesarz, iż przedsięwzięto energiczne kroki do przytłumienia pojedynczych aktów oporu przeciw władzy cesarskiej na niektórych punktach kraju. Żądany będzie kredyt ku powiększeniu sił morskich i lądowych, a pomyślny stan finansów zezwoli użyć części dochodów na ulepszenie i ustalenie systemu menniczego, którego fluktuacye szkodliwe są obrotowi handlowemu. Zaproponowane będą także wnioski dla zachęcenia cudzoziemców do obrania siedzib w Brazylii. Mowa kończy się szczerem wezwaniem do połączenia władz pod tarczą wspólnej przychylności do rządu konstytucyjnego. (Ind.)

Portugalia.

(Postępowanie ministerstwa przeciw księciu Saldanha.)

Lizbona, 19. marca. Ministeryum Costa Cabral nieprzestaje z wielką surowością postępować przeciw księciu Saldanha. Nowym dekretem złożono księcia z urzędu członka przy najwyższym trybunale wojskowym i uchylono go z posady adjutanta królewskiego. — Ten krok w połączeniu ze wszystkiemi poprzedzającemi wywołał wielkie oburzenie. Mimo to panuje w kraju spokój, a izba zajęta jest ciągle długą dyskusyą nad projektem ustawy względem ograniczenia wolności druku. (Ind.)

Hyszpania.

(Wrażenie z powodu wyborów paryskich. — Wiadomości bieżące.)

Madryt, 15. marca. Rezultat wyborów paryskich sprawił tu niespodziewane i głębokie wrażenie. Kurs papierów spadł w skutek tych wiadomości. Minister spraw zagranicznych miał z posłem francuskim panem Bourgoing długą konferencyę w sprawie handlu.

Z prowincyi nie ma nic nowego. Podatki za rok 1850 w ogólnym rozkładzie niżej nieco 1400 milionów realów, wpływają dosyć punktualnie. (W. Z.)

Anglia.

(Parlament angielski.)

Londyn, 26. marca. Na dzisiejszem posiedzeniu izby niższej oznajmił p. Bekierby, iż po feryach wielkanocnych przedłoży projekt względem zaprowadzenia cła 8 szelingów od przewozu pszenicy zagranicznej. Zażąda także, aby produkta krajów gdzie niewolnictwo niejest zniesione, wykluczone były z targowicy angielskiej.

Izba niższa odroczyła się dziś aż do 8. kwietnia.

— Przy końcu wczorajszego posiedzenia przyjęła izba niższa bil redukujący na 8000 funt. szt. roczną pensyę lorda naczelnego sędziego przy trybunale królewskim a na 7000 funt. szt. pensyę naczelnego sędziego spraw gminnych.

— Izba wyższa odroczyła się przy końcu wczorajszego posiedzenia aż do czwartku 11. kwietnia. (Indep.)

(Wiadomości bieżące z Londynu.)

Londyn, 25. marca. Dziś o trzeciej godzinie wyjechała królowa z księciem Albertem i z młodemi książętami familii królewskiej z pałacu Buckingham by się udać do Windsor.

Książę i księżna Nemours byli w sobotę z wizytą u królowej w pałacu Buckingham.

Dziennik „Sun“ donosi: że margrabia Clanricarde, jeneralny dyrektor poczt, wyjechał w piątek rano do Paryża dla rozpoczęcia układów względem redukcyi portoryum od listów między Anglią a Francyą.

Posiedzenie izby wyższej i początek posiedzenia izby niższej nieprzedstawiały dziś nic zajmującego. Tylko lord John Russell oznajmił śród oklasków zgromadzenia, iż po feryach wielkanocnych zaproponuje izbie, aby mianowała specyalną komisyę dla rozpoznania kwestyi zniżenia płacy urzędników przy sądach, wyższych urzędników przy różnych gałęziach administracyi, członków izb i członków ciała dyplomatycznego.

Odpowiadając na interpelacyę pana Cobden oświadczył minister finansów, iż wkrótce wezwie izbę do uchwalenia potrzebnych sum dla zapłacenia należytości za nowo nabyte ziemie na wybrzeżu Guiney, a p. Cobden zapowiedział, iż wywoła formalną uchwałę co do polityki podobnego rozszerzania terytoryalnego.

Większa część członków gabinetu zamyśla spędzić ferye wielkanocne na swoich dobrach. (Indep.)

Francya.

(Rozprawy w zgromadzeniu narodowem.)

Paryż. Na posiedzeniu prawodawczego zgromadzenia 26go marca przypadła z dziennego porządku dalsza debata nad budżetem. Raudot zwraca się do twierdzeń pana Hoswyn-Trauchére. „Czy ten uciążliwy budżet," mówi, „ma być ostatniem słowem rządu? Po nim przyjdą jak zwykle kredyta uzupełniające. „Ma on nadzieję, że tą razą będzie izba ostrzejszą. Mówią o nowych podatkach, co zawsze jest trudną sprawą. Jedynym środkiem wydobycia się z tego kłopotu jest zmniejszenie wydatków. W roku 1837 wynosił budżet mniej niż 517 milionów, a przecież we Francyi była administracya. Przynajmniej co do zewnątrz zajmowała tak poważne stanowisko, jak obecnie. Prawda że nowe rewolucye pomnożyły budżet, lecz nie zapominajmy o tem, że nowe podatki nowe rewolucye wywołały. Minister finansów A. Fould nadmienia iż sądził, że poprzedni mowca będzie nie tylko wszczynał wrzawę, lecz poda oraz środki zaradźcze. Wraca się on do stanu finansów i musi oświadczyć, że ten stan nie jest jeszcze tak bardzo straszny. Stara się udowodnić długiemi rachunkami, że mianowicie chwiewny dług nie tak bardzo jest obciążony. Niedobór w nim nie wynosi 554 lecz tylko 470, a jeżeli odpadnie przyjęcie projektu do Parysko-Avignońskiej kolei żelaznej, tylko 528 milionów. Stan finansów jest lepszy niż 24. lutego. Należytość kasy oszczędności i bilety skarbowe wynoszą 153, nie 280 milionów. Kończy tem zapewnieniem, iż prosił komisyę, by mu nie przyzwoliła żądanej od poprzedniego gabinetu pożyczki 200 milionów. Odrzuciłby ją stanowczo. Za 14 dni spodziewa się przedłożyć budżet na rok 1851. Będzie w nim jasno i wyraźnie wyłożony stan finansów. Berryer, jako sprawozdawca nastaje, by komisya wyraziła cyfry, i udowadnia w swym rachunku błąd ministra finansów. Chwiewny dług wynosi blisko 600 milionów i w żaden sposób niepowinien przekroczyć tej liczby. Potem mówi Mauguin z wielką nieuwagą. Powszechna dyskusya zostaje zamkniętą. Prezydent: Nim oznajmię zgromadzeniu przesłany mnie projekt, muszę je z moim skrypułem obeznać. Regulamin zapewnia bezwarunkowo prawo propozycyi. Jednak ta propozycya jest tak nadzwyczajna i bezprawna, że ja uchylam się z góry od wszelkiej odpowiedzialności. (Wrzawa.) Jeżeli wnioskodawca jest tutaj, niechże cofnie swoję propozycyę, niech nie będzie o niej żadnej mowy." (Rozruch.) Minister Parrieu woła: „Propozycya jest niekonstytucyjna!" Głos: „Tak: Chcą Henryka V." Parrieu: „Żądam, aby całkiem nie była czytaną." (Lewa strona powstaje zacięcie przeciw temu.) Cremieux żąda, aby była czytaną, na co zgromadzenie głosowaniem przystaje. (Głęboka cisza.) Prezydent:

Wniosek p. de la Rochejacquelin jest następnjący: „Mam zaszczyt przedłożyć następujący wniosek: Art. 1) Naród będzie zapytany o formę narodu w jakiej się ostatecznie chce ukonstytuować. Tym końcem przystąpi się w pierwszą niedzielę m. czerwca 1850 do powszechnego głosowania w formie przepisanej dla wyboru prezydenta republiki i według nowych postanowień względem okręgów wyborczych. Art. 2) Każdy wyborca przedłoży kartkę, na której będzie napisane jedno z tych słów „Repablika" albo „Monarchya." (Głosy z lewej strony: Jakie słowa? jakie?) Art. 3) Jeżeli większość głosów będzie za republiką, wtedy prezydent republiki ogłosi rezultat z mownicy zgromadzenia prawodawczego. (Śmiechy z lewej strony.) Leboeuf: „Dobrześmy zrobili głosując za odczytaniem." Prezydujący: Art. 4) Jeżeli większość głosów będzie za monarchyą, natenczas ma prezydujący zgromadzenia narodowego ogłosić rezultat. (Nowe śmiechy po lewej stronie.) Tylko w takim razie wybrane będzie w pierwszą niedzielę miesiąca lipca 1850 według prawa powszechnego głosowania, zgromadzenie konstytujące opatrzone wszelkiem pełnomocnictwem. Art. 5) Prezydent republiki zatrzyma władzę wykonawczą aż do dnia zupełnego ukonstytuowania zgromadzenia ustawodawczego." — (Powszechna wesołość.) Dep. Abatucci: Dziękuję. Moctemart: „Wniosek ten trzeba było przedłożyć pierwszego kwietnia. Prezydujący: „Żądano kwestyi wstępnej." Głos z lewej strony: Odesłania wnioskodawcy do Charenton." (Zgiełk.) Leo de Laborde wstępuje na mownicę. Liczne głosy: „Kwestyi wstępnej niemówi się." Prezydujący: Ci którzy głosują za kwestyą wstępną niechaj powstano." (Prawie całe zgromadzenie powstaje.) Prezydujący: „Robię próbę przeciwną." Trzech członków powstaje; liczne głosy z lewej strony: „Niech żyje republika!"

(Projekt do ustawy względem teatrów.)

Paryż, 24. marca. Rząd przedłożył radzie państwa projekt do ustawy względem teatrów. Według tego obiąć ma nieustający komitet dozór ogólny nad teatrami. Do komitetu tego mianuje prezydent republiki trzech członków, rada państwa wybiera doń dwóch członków, do której należą także pierwszy prezydent Paryzkiego sądu apelacyjnego, jeneralny prokurator, 3 członków instytutu i 3 członków rady gminnej Paryża. Oprócz czterech wspieranych już od państwa teatrów urządzony ma być jeszcze piąty po nazwą „Teatru ludowego", gdzie dawane będą najlepsze sztuki grywane na wszystkich inszych teatrach. (D. R.)

(Kurs giełdy paryskiéj z 27. marca.)

Renty 5% — 89.80; 3% — 55.40.

Belgia.

(Król do Hagi. — Wykaz osób dotkniętych cholerą w latach 1848 i 1849.)

Haga, 25. marca. Król przybył wczoraj wieczór do Hagi z powrotem ze swojej podróży do Loo.

Dziennik „Staats. Courant" ogłasza powszechny wykaz osób dotkniętych cholerą w roku 1848 i 1849 w Niderlandach; 43.860 osób zachorowało na tę epidemię, liczba ich tak się dzieli, 25.715 w miastach, a 18.145 po wsiach, 25.258 umarło na cholerę (12.892 w miastach 10.366 we wsiach.) W ogólnej snmie osób dotkniętych cholerą nie są zawarci wojskowi, którzy zostawali w kuracyi lekarzy wojskowych. (Indep.)

Włochy.

(Dekret księcia Parmy.)

Parma, 20. marca. Gazzetta di Parma ogłosiła dekret księcia Parmy następującej treści:

„Ponieważ Nas zawiadomiono, że właściciele dóbr i dzierzawcy dóbr skarbowych i prywatnych nie z innej przyczyny oddalają swoich podwładnych i podrzędnych dzierzawców ze służby, jak tylko dla tego, że oni w czasie anarchii, a nawet i teraz jeszcze, pomimo wszelkich rewolucyjnych zabiegów swoich panów okazali się przywiązanymi do naszego prawnego rządu; ponieważ następnie dowiedzieliśmy się, że te ze służby oddalone indywidua nie łatwo mogą gdzie indziej znaleść zatrudnienie, bo dobrze myślący są zastraszeni, i nie śmieją ich przyjmować do obowiązkn, a nareszcie ponieważ Naszą wolą jest, położyć koniec takiej zuchwałości partyi rewolucyjnej, przez którą wierna klasa ukochanej Naszej ludności najdotkliwszą ponosi stratę: przeto postanowiliśmy rozporządzić, że

1) Właściciele dóbr i dzierzawcy, jeżeli mają uzasadnione i w ustawach przewidziane przyczyny do oddalenia swych podwładnych, mają ja przedłożyć pretorowi swego okręgu do rozstrzygnienia.

2) Od decyzyi pretorów pozwolona jest apelacya.

3) Prokuratorowie państwa będą czuwać nad decyzyami pretorów.

4) Zaszłe od jesieni roku 1849 wypowiedzenia i oddalenia z obowiązku nie mają żadnej ważności, jeżeli w powyższy sposób od przynależnych pretorów potwierdzone nie są.

5) Pretor wydający wbrew prawu na korzyść służbodawcy, lub przyjmującego służbę wyrok, będzie z urzędu złożony.

6) Toż samo spotka wyższego urzędnika któremu doniesiona będzie taka niesprawiedliwość, a on do usunięcia jej potrzebnych kroków nie uczyni.

7) Wszystkie cywilne i wojskowe władze, a najszczególniej komendanci miejscowi i król. dragoni mają dochodzić przyczyny, dla czego następuje oddalenie ze służby podwładnych, a w przypatku jeżeli zachodzi tylko polityczna różnica sposobu myślenia, doniosą o tem przynależnym pretorom, którzy potem dalsze środki przedsięwziąć mają.

8) Prezydent departamentu sprawiedliwości i łaski ma polecenie zająć się wykonaniem tego rozporządzenia.

Parma, 19. marca. 1850.

Karol.

Z polecenia Jego królewicz. Mości prezydent departamentu sprawiedliwości i łaski, E. Salati.

(Rozporządzenie względem wojskowych. — Izba deputowanych. — Wiadomości bieżące.)

Z Turynu piszą z dnia 25. marca: Rząd pracuje ciągle nad wykształceniem wojskowych. Nowy przepis królewski rozporządza, że podrzędni oficerowie tylko wtenczas mogą spodziewać się awansu, jeżli nabędą potrzebnych ku temu wiadomości. W tym celu urządzone być mają szkoły oficerskie, w których młodzi porucznicy przysposabiać się będą do piastowania wyższych stopni powzięciem ściśle naukowych umiejętności. Izba deputowanych przyzwoliła na ostatniem swem posiedzeniu znaczną większością głosów na apanaż dla księcia Genuy. Senatora Ricci mianowano posłem przy dworze Berlińskim. Król oczekuje przybycia do Chambery przyszłej swej szwagrowy, gdzie już poczyniono wszelkie ku temu przygotowania.

— Eskadra francuska, która dnia 18. zawinęła do zatoki Neapolitańskiej, liczy 5 okrętów liniowych i 6 fregat parowych. Utrzymowano z początku, iż będzie asystować papieżowi przy jego powrocie do Rzymu, prawdopodobniej zaś obierze J. S. drogę swoją lądem, i kilka dni zabawi w Terracina.

— Listy z Neapolu z 20. donoszą, że J. S. opuścić ma dnia 6. Portici, a 12. zjedzie do Rzymu. Hrabia Trapani zamyśla udać się na morze 1. kwietnia, i odbyć podróż do Florencyi. (Ll.)

(Uroczyste zatknięcie herbów ces. austryackich na pałacu weneckim w Rzymie.)

— „Giornale di Roma" z 21. donosi: Pan Schnitzer-Meerau, komtur, radźca legacyjny J. M. Cesarza Austryi, i ajent w sprawach kościelnych w Rzymie, kazał na dniu dzisiejszym zatknąć na wenecyańskim pałacu herby Cesarskie, mając do tego szczególne upoważnienie. Przy tej sposobności przybyli do wspomnionego pa-

łacu JJ. EE. Monsignor Santucci, zastępca sekretarza państwa i oraz reprezentant ministra; Monsignor Farelli, wice-szambelan świetego kościoła, minister spraw wewnętrznych i policyi; Monsignor Roberti, pro-prezydent Rzymski, tudzież jenerał Kalbermatten, pro-minister departamentu wojskowego (minister delle armi), — wszyscy w towarzystwie wyższych urzędników swego ministerstwa. Zarazem udała się tam prowizoryczna komisya municypalna, jako też były obecne przy tej uroczystości różne znakomite osoby tak miejscowe jak i obce, lub do zagranicznych poselstw należące. Na placu przyległym ustawiono w paradzie dwa bataliony wojsk liniowych papiezkich z bandą muzyczną, i oddział dragonów. (Ll.)

(Stan banku rzymskiego.)

Rzym, 15. marca. Smutny stan banku naszego doznać ma nareszcie zmiany pomyślnej. Bank rzymski założono pod rządami papieża Grzegorza XVI. z kapitałem pierwotnym 600,000 szkudów, z czego trzecia część według statutów pozostawać musi w kasach gotówką, reszta zaś ma być wypożyczona na domostwa lub posiadłość gruntową, albo obrócona na zakupienie obligacyi krajowych. Działania finansowe banku odbywały się w nieprzerwanym porządku aż do roku 1848, w którym papież Pius IX. widział się być spowodowany do wypożyczenia gotowizny bankowej, przyznawszy natomiast asygnatom bankowym, kurs przymusowy. Kredyt banku został więcej jeszcze zachwiany, kiedy rząd prowizoryczny zawarł nową z bankiem pożyczkę w sumie 900,000 szkudów. Asygnatom bankowym przyznano wprawdzie takie same względy jak i papierom krajowym, mimo to jednak wynosiło dyskonto 35% wtenczas już, gdy komisye papiezkie objęły były ster rządu. Rozporządzenia komisyi dla podźwignienia kredytu bankowego nie skutkowały wcale, zwłaszcza że komisya rządowa zmuszona była wkońcu zaciągnąć sama w banku dalszą pożyczkę 300,000 szkudów. A że kollegium kardynalskie wzbraniało się uznać zawartą od rządu prowizorycznego pożyczkę, przeto zupełny upadek banku zdawał się być konieczny. Nikt niechciał przyjmować już banknotów, a moneta brzęczaca znikła z obiegu. Dla zapobieżenia tej niedogodności postanowił — według krążących tu wieści — rząd papiezki zreorganizować bank pod nową nazwą „Banca Pontifica," zabezpieczyć instutowi temu znaczne korzyści, i założyć nadto banki filialne w Bononii i Ankonie. Drobne sorty banknotów mają być cofnięte z obiegu i zastąpione monetą brzęczącą. Mennica tutejsza usiłuje zaradzić ile możności bankowi gotówki, a niedawno temu umówiono się z mennicą neapolitańską względem wybicia monety papiezkiej w kwocie jednego miliona szkudów. (Austria.)

Niemce.

(Najwyższy trybunał sądu rzeszy niemieckiej.)

Erfurt, 22. marca. Projekt konstytucyi niemieckiego państwa z 26. maja 1849 postanawia w §. 123. seq., by przysłużające państwu sądownictwo wykonywał sąd rzeszy, i aby sejmowi przedłożono wniosek do ustawy o zaprowadzeniu i organizacyi tego sądu następnie o procedurze i wykonywaniu zapadłych jego wyroków. Przedmiot ten przedłożono który zgodnie z projektem konstytucyi wychodzi z następujących punktów: Do kompetencyi sądu rzeszy należą skargi reprezentantów pojedyńczego państwa przeciw krajowemu rządowi, spory pojedyńczych państw między sobą następnie kwestye o następstwie tronu, zdolności do panowania, i regencyi w państwach pojedyńczych, a nakoniec o samej władzy rzeszy niemieckiej. Dalsze odwołanie się przeciw decyzyi tego sądu nie ma miejsca. Sąd ten ma być złożony z mężów wielkiego doświadczenia, zupełnej niepodległości, nieposzlakowanego charakteru, wysokiego rozumu, udowodnionej bezparcyalności i sumienia, i jako najwyższy dla wszystkich niemieckich książąt i ludów, dla osób pojedyńczych i dla ogółu trybunał, ma popierać jedność wieloramiennej rzeszy niemieckiej. Z powodu rozmaitych przedmiotów, które do decyzyi tego trybunału należą, powinni członkowie jego nietylko doskonałą mieć biegłość w prawie prywatnem i znać stosunki pojedyńczych niemieckich państw, lecz także posiadać zdolność do gruntownego rozstrzygnięcia powszechnych kwestyi jurydycznych i politycznych. Dla zjednania temu trybunałowi potrzebnej powagi, zaufania niemieckich książąt i ludów, będzie mieć równy udział koleginm książąt i sejm w nominacyi sędziów rzeszy niemieckiej. Postępowanie w obec tego trybunału, który oprócz juryzdykcyi cywilnej wykonywa także sądownictwo kary, będzie publiczne i ustne, a dla niektórych gałęzi sądownictwa karnego będą wezwani przysięgli. Prokuratorya rzeszy zajmie się przechowaniem ustaw i konstytucyi państwa, ściganiem winowajców i dawaniem baczności, by żaden niewinny ściganym nie był. Trybunał rzeszy składa się z mianowanego przez starszyznę prezydenta i dwunastu sędziów, z których połowa będzie mianowana przez kolegium książąt, jedna ćwierć przez izbę państw, a druga przez izbę ludu. Z posadą prezydenta nie zgadza się wszelki inny urząd; prezydent postanowiony jest na całe życie, i po nominacyi swojej, równie jak sędzia i prokurator nie może być członkiem sejmu lub reprezentacyi kraju. Płaca dla prezydenta wynosi 6000, dla każdego członka trybunału 3000, dla prokuratora 4000 talarów; namienieni urzędnicy mają także prawo do pensyi. Wyznaczenie płacy dla urzędników podwładnych pozostawia się regulacyi etatu dla trybunału. Dla utrzymania godności i całości trybunału, równie jak w interesie stron postanowiona jest dyscyplinarna i kryminalna procedura przeciw takim urzędnikom trybunału, którzy wbrew swoim urzędowym lub powszechnym obywatelskim powinnościom działają. Wykroczenia przeciw obowiązkom urzędu będą dotknięte karami porządku lub złożeniem z urzędu. Kary porządku zależą w napomnieniu lub przestrodze, naganie i zapłaceniu kary pieniężnej. W końcu zawiera projekt w §. 69 postanowienie, że wszystkie sądowe władze pojedyńczych państw rzeszy obowiązane są być posłusznemi rekwizycyom najwyższego trybunału w sprawach, które mu przysłużają.

(Mowa pana Radowitz w izbie ludu w Erfurcie.)

Erfurt, 26. marca. Pan Radowitz wyłożył dziś w izbie ludu w świetnej mowie obecny stan stosunków w związku z dawniejszemi ich hystorycznemi przejściami i usiłował usprawiedliwić sprawę ściślejszego państwa związkowego wyświecając ją ze stanowiska hystorycznego, politycznego i prawniczego. Bardzo energicznie powstał p. Radowitz na przeciwników ściślejszego związku, mianowicie na partykularyzm środkowych państw niemieckich i przeciw insynuacyom wirtembergskiej mowy od tronu. P. Radowitz zapewnił, iż jeżeli polityka Prus niechciała w czasie osłabienia sasiadów nadużywać swojej siły, tedy teraz nieda się odstraszyć żadnemi roszczeniami; w końcu wezwał mowca sprzymierzone rządy i parlament do równej niezachwianej wytrwałości. Zgromadzenie przyjęło mowę w wielu miejscach z żywemi oklaskami mianowicie z lewej strony. (Lloyd.)

(Oświadczenie posła pruskiego.)

Sztutgarda, 24. maja. W skutek mowy od tronu przy otworzeniu naszego obradującego nad konstytucyą zgromadzenia, oznajmił dziś tutejszy pruski poseł, baron Sydow naszemu rządowi państwa, że przez swój rząd odwołany jest z tutejszej posady, i że od tej chwili zerwane są wszelkie dyplomatyczne stosunki między rządem pruskim a wirtemberskim. Z tego powodu opuszcza pan Sydow z całym dworem ambasady jeszcze dzisiejszego dnia Sztutgardę i Wirtemberg. Według zapadłej jeszcze wczoraj wieczór uchwały zdaje się, że zgromadzenie kraju już teraz zakończyło swoje czynności. Rząd państwa zażądał od izby pełnomocnictwa pobierać podatki aż do 1. lipca. Komisya, która na wczorajszem posiedzeniu przedłożyła w tej kwestyi sprawozdanie, proponuje, by zgromadzenie przyzwoliło na pobór podatków po dzień 1. czerwca. Jednakże po przydłuższych rozprawach wyrzeczono pozwolenie na pobór podatków tylko do 1. maja. Jestto zupełne wotum niedowierzania, które niezawodnie rozwiązanie krajowego zgromadzenia wywoła. Jakoż osoby dobrze zawiadomione utrzymują, że to rozwiązanie niezadługo nastąpi.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 28. marca.)

Met. Austr. 5% — $77^{3}/_{4}$; $4^{1}/_{2}$ pct. —. Akcye bank. 1095. Sard. $31^{5}/_{8}$. Hyszp. 3% — $28^{3}/_{8}$. Polskie 300 — 122 L.; 500 — $79^{3}/_{8}$.

Prusy.

(Rozporządzenie królewskie.)

Berlin, 27. marca. Wydany dzisiaj nr. 19. zbioru praw zawiera ustawę względem wymierzenia pieniężnej kary przeciw dezerterom i zbiegom obowiązanym do służby wojskowej zamiast konfiskaty majątku.

My Fryderyk Wilhelm, z Bożej łaski, król Pruski itd. itd. rozporządzamy za przyzwoleniem obu izb, jak następuje:

§. 1. Przeciw dezerterom, których schwytać nie można, równie jak przeciw tym osobom, które dla uchylenia się od obowiązku służby wojskowej, pruski kraj opuszczają, należy zamiast konfiskaty majątku wymierzyć pieniężną karę od pięćdziesięciu do tysiąca talarów. Na majątek wymienionych osób należy nałożyć taką konfiskatę, jaka według zdania sędziego potrzebna jest na pokrycie mogącej je dotknąć najwyższej kary tysiąc talarów i kosztów procedury sądowej. Postanowienia o postępowaniu sądu pozostają niezmienne.

§. 2. Naszym ministrom wojny i sprawiedliwości poleca się wykonanie tego rozporządzenia. Niniejsza ustawa wchodzi w miejsce rozporządzenia z dnia 4. stycznia 1849 (zbiór praw stronnica 47), którego przepisów należy się wszędzie trzymać, dopokąd dzisiejsza ustawa nie wejdzie w moc obowiązującą.

Dokumentalnie z Naszym własnoręcznym podpisem i wyciśniętą królewską pieczęcią.

Dan w Charlottenburgu, 11. marca 1850.

(L. S.) Fryderyk Wilhelm.

Hrabia Brandenburg. Ladenberg. Manteuffel. Heydt. Rabe. Simons. Schleinitz. Stockhausen.

(Nowy osobny program części deputowanych Erfurckich.)

Berlin, 28. marca. Należący do parlamentu Erfurtskiego członkowie usiłowali obok programu pana Bodelschwing ułożyć jeszcze inne. Jakoż w skutek tego zgodziło się 30 do 40 deputowanych na odrębny od powyższego program, w którym zachowano sobie niektóre zastrzeżenia względem przyjęcia zapowiedzianej konstytucyi, mianowicie zaś uczyniono rewizyę jej szczególnem zadaniem parlamentu.

Nadeszłe tu dzisiaj telegraficzne wiadomości z Erfurtu o przedłożeniach rady administracyjnej tyczących się przyjęcia konstytucyi en bloc, wskazują na to, iż do tego programu przyłączy się większa jeszcze liczba deputowanych — Hassenpflug został członkiem rady administracyjnej. (D. R.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 30. marca.)

Dobrowolna pożyczka $105^{1}/_{4}$ m. Oblig. długu państ. $86^{1}/_{4}$ L. Akcye bank. $93^{1}/_{4}$. Polskie listy zast. $95^{1}/_{2}$. Pols. 500 — $79^{3}/_{8}$; 300 — $122^{3}/_{4}$. Frydrychsdory $13^{1}/_{12}$. Inne złoto za 5 tal. $12^{5}/_{12}$. Austr. bank. —.

Grecya.

(Sprawa grecka.)

Ateny, 8. marca. Dziennik „Times“ donosi następujące wiadomości:

„Misya pana Gros zmierza głównie do zebrania dokładnych informacyi co do żądań Anglii i do zaproponowania następnie panu Wyse ugody, któraby w niczem nieubliżała godności króla Ottona.

Na wypadek, gdyby nasz poseł na ugodę nieprzystał, powziąłby zapewne minister francuski więcej stanowczą decyzyę, albowiem instrukcye, które od swego rządu odebrał, nakazują mu w takim razie zerwać wszelkie stosunki dyplomatyczne.

Pan Gros zrobi najsamprzód wizytę ceremonialną panu Wyse na okręcie wojennym, na którym nasz dyplomata zostaje i to będzie jedyna wizyta w całym ciągu negocyacyi.

Sposób w jaki Anglia przyjęła dobre usługi Francyi zrobił tu wcale niekorzystne wrażenie. Wprawdzie zniesiono już blokadę od 1go t. m., lecz to zniesienie tylko jest tymczasowe, i ciągle jeszcze flota angielska trzyma okręta pojmane.

Ponieważ pan Wyse odrzucił propozycyę pana Thouvenel uczynioną w imieniu republiki francuskiej, przeto pan Thouvenel niebędzie już miał udziału w układach.“

Turcya.

(Pobór rekrutów w Albanii.)

W Albanii nakazano wybierać rekrutów wiekn od lat 18 do 25, przez losowanie, które odbyło się bez żadnych trudności w powiatach Tirano, Durazzo i Cavaja. W Gerchinie i Elbosan wybrano 600 rekrutów, w Barat i Vallona, tudzież w ich okręgu 800, których odesłano wewnątrz kraju dla uzupełnienia tyczących się pułków. — W okręgu Mattia i w obu Dibra opierano się rekrutacyi, żądając wprzód rozpuszczenia do domów tych żołnierzy z ich prowincyi, którzy lata swe już wysłużyli. Na dane jednak zapewnienie, iż żołnierze ci przyjęli i nadal jeszcze służbę wojskową z własnej woli, i dlatego pozostają potąd po załogach w prowincyach tureckich nad Dunajem, uspokoili się stawiający opór mieszkańcy; jakoż na ich zaproszenie zjechał jeden pułkownik do Bittolii dla przedsięwzięcia tam rekrutacyi. W całej Albanii panuje publiczny spokój i porządek. (Ll.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie z 3. kwietnia.)

Lwów. Na dzisiejszym targu płacono za korzec owsa 6r. 22k., hreczki 9r.18k., kartofli 5r.30k.; — za cetnar siana 3r.15k., okłotów 1r.58k.; — sąg drzewa bukowego sprzedawano po 30r., dębowego 25r., sosnowego 22r.30k.; — cena funta mięsa wołowego wagi lwowskiej postanowiona na miesiąc kwiecień na $13^3/_4$k. w. w. Drobna sprzedaż w dawniejszych cenach.

(Targ zbożowy w Wrocławiu.)

Wrocław, 23. marca. Od wczoraj spadł tu barometr dość znacznie; tej nocy mieliśmy wprawdzie jeszcze 4 stopnie mrozu, lecz dzisiaj zrana nastąpiła odwilż i łagodniejsze powietrze. Według zdania przybywających na tutejsze targi gospodarzy, nie ucierpiały zimowe zasiewy z powodu ostatnich mrozów bynajmniej. Na dzisiejszym targu było dosyć kupców; zboża nie wiele wszakże sprzedano, a najmniej pszenicy, dla tego też ceny zbożowe nieco spadły. Pszenica czelna i żyto najlepiej jeszcze popłaca, i znajduje większy pokup jak gatunki pośledniejsze. Dzisiaj płacono za białą pszenicę 34 do 50, za żółtą 32 do 47 Sgr., za żyto 23 do $26^1/_2$ Sgr., za jęczmień 17 do $20^1/_2$ Sgr., za owies $14^1/_2$ do 17, a za groch do gotowania 24 do 28 Sgr. (P. H. Z.)

Kurs lwowski.

Dnia 4. kwietnia.

W monecie konwencyjnéj.	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	26	5	30
Dukat cesarski	5	30	5	36
Półimperyał zł. rosyjski	9	36	9	40
Rubel śr. rosyjski	1	50	1	52
Talar pruski	1	34	1	35
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	21	1	22
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	99	50	100	—
Galicyjskie listy zastawne w kasie Tow. Kredyt.	100	—	100	10

(Kurs wekslowy wiedeński z 30. marca)

Amsterdam 165 l. 2. m. Augsburg $119^1/_2$ p. uso. Genua 140 p. 2. m. Hamburg $175^3/_4$ p. 2. m. Liworno $118^1/_2$ p. 2. m. Londyn 12.1 p. 3. m. Medyolan $105^1/_2$ l. 2. m. Paryż $141^1/_2$ l. 2. m. Agio duk. ces. $24^3/_3$. Napol. 9.41. Szufrynów 6.41. Agio srebra $19^1/_4$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 3. kwietnia. Hr. Dzieduszycki Kazimierz, z Niesłuchowa. — Hr. Łoś Włodzimierz, z Dołżanki. — Hr. Badeni Władysław, z Sorochowa. — Hr. Dzieduszycki Maurycy, c. k. sekretarz gub., z Poturzyc. — Baronowa Brückmann Karolina, z Wołoszczy. — Gumowski Wiktor, z Bereznik. — Chyliński Adolf, z Wistowic. — Szczepański Tadeusz, z Czajkowic. — Kielanowscy Jan i Tytus, z Żelechowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 3. kwietnia. Książę Sapieha Leon, do Przemyśla. — Hr. Mier Felix do Radziechowa.—Hr. Ożarowski, do Olszanicy.—Erlacher i Hordyński, c. k. komisarze cyrk., do Stryja. — Balicki Kajetan, do Byszowa. — Rudnicki Klemens, do Strzałek. — Dulski Edward, do Hrusiatycz. — Bogdanowicz Maxymilian, do Przemywołek. — Drohojewski Eustachy, do Łukowiec. — Augustynowicz Bolesław, do Kniażego.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 3. kwietnia:

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	″ ‴ ⁗				
6 god. zr.	27 11 3	— 3,5°	+ 2°	połud.-wsch.	pochm.
2 god. zr.	27 10 3	+ 2	— 3,5°	połud.-zach.	„
10 g. w.	27 9 10	+ 2		cicho	

TEATR.

Dziś: opera niem. „**Linda von Chamounix**.“
Jutro: Na dochód JP. Szturma: Ustęp „**Z Tajemnic Paryża.**“
W Sobotę: opera niem. “**Norma.**“

Komu Lwów znany, lecz sposób klasyfikowania ludności niewiadomy, posądzać nas może o uchybienia w datach statystycznych. Wymienić przeto winniśmy osobliwości w tym względzie zwyczajem zachowywane, a najprzód usprawiedliwić, dla czego w doniesieniu zeszłego tygodnia danem, mniejsza jak jest w istocie liczba sklepów i handlów była wymieniona. Układając spisy według patentów wyłącznych, udzielanych na prośbę zajęcia się tą a tą gałęzią zarobkowości, oznaczyliśmy sklepy przyznane wyłącznie samym tylko kupcom, mijając rzemieślników, którzy otrzymawszy przyzwolenie do swojej industryi wolno im z prawa zakładać u siebie sklepy na własne wyroby. Ztąd też wiele być może i jest też magazynów bez właściwej firmy kupieckiej, bo ich właściciele nie należą do gremium kupieckiego, ale do cechu sobie właściwego. Dziś przytaczając spisy statystyczne podług cechów, uzupełniamy poniekąd niedokładności dawniejsze. Lecz i przytem przestrzedz winniśmy, że się nie spodziewamy dać zupełny a nieomylny poczet rzemiosł i rękodzieł, obliczając je podług cechów utrzymywanych starożytnym zabytkiem potąd, bo ustalone przed laty według przemysłu i potrzeb owoczesnych zatem skromnych, dalekie są by dochodziły znamion sześćdziesięciu i czterech cechów florentyńskich. Z postępem czasu wzrastał przemysł, wzrastały nowe sposoby zarobkowości; ale iż zaniechano nowe zakładać cechy, przerwane zostały spisy statystyczne podług korporacyi; i gdybyśmy chcieli w tej mierze uzupełnić tabele, potrzebaby nam konskrypcyjnych tablic indywidualnych, których w tej chwili pod ręką nie mamy; tyle dodamy, że każdy niemal mieszkaniec trudni się pewnym rodzajem zarobkowości, chociaż do żadnego cechu nie należy. Rodzaje te później bliżej oznaczyć będziemy się starali, dziś obliczymy zakłady służące do utrzymania i wygód życia, a w tabelach wymienione korporacyą, mianowicie: Aptekarzy z prawem do miejsca przedajnem 8; (jeden na ośm tysięcy mieszkańca); z prawem osobistem 2; Piekarzy 25; Rzeźników patentowanych 38; bez patentu przezwanych gdzie niegdzie szkodnikami 38; Cukierników 12; Piwowarów 12; Destylatorów chrz. 1, żyd. 11; Kawiarzy 12; Traktyerów wyłącznych i przy główniejszych domach zajezdnych razem 26; Szynkarzy 273 chrześcian i żydów społem; Piernikarzy 2. — W nieoznaczonej zaś liczbie do dalszego spisu zostawiamy: Mączarzy i mączarki, krupiarzy i krupiarki, kurników i kurniczki, ogrodników i ogrodniczki, zresztą młynarzów, kucharzów, bo nie objęci korporacyą zapisani są z osobna w tabelach, Mieszczanami z fasyą, ale nikłą, bo tylko potąd trwałą, póki się swą polubowną zarobkowością trudnią. A jest ich wszystkich nie mało, mieszkają po przedmieściach, mają po większej części własne obejścia i składają z czeladką wstępną klasę do wyższego obywatelstwa.

W zeszłym roku 1849 wojskowym miasto Lwów obdzielając biednych u siebie, rozdało: 66,082 porcyi całych (po 4 kr. m. k.), a 21,675 półporcyi (po 2 kr. m. k. jedna); oprócz tego ndzieliło chałupnikom w domu ubogich zamieszczonym 69 płci męzkiej a 120 żeńskiej 69,001 porcyi warzywnych i chleba po 5 kr. m. k. jedna.

Główny Redaktor **M. Srzeniawa Sartyni.** Z c. k. galic. Drukarni rządowéj.